СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

Ч. 25. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 7-го ЛЮТОГО 1987 — ЦЕНТІВ 25 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 7, 1987 No. 25. VOL. XCIV.

ЕКЗЕКУТИВА УАКР ВІДБУЛА ЧЕРГОВІ НАРАДИ

Ню Йорк (Р. Б.). — Протягом двох років, від часу коли загадочний вогонь знищив Український Народний Дім в Ню Йорку, в тому і канцелярію УАКРади, Екзекутива УАКРади не мала відповідного приміщення і, користаючи з гостинности Головного Уряду УНС, відбувала свої наради в приміщеннях УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н. Дж.

Засідання Екзекутиви УАКРади 24-го січня 1987 року відбулося вже у відбудованому Українському Народному Домі у власній, гарно влаштованій і устаткованій канцелярії. Це заслуга горстки ентузіястів, головно колишнього голови УНДому Євгена Стахова, теперішнього голови Романа Данилюка і його заступника Андрія Ластовецького. Переборовши безліч трудношів і перешкод, вони, завдяки підтримці майже усіх шеровців і місцевої кредитівки, яка дала велику позику на перебудову, успішно завершили діло. Святочним відкриттям і посвяченням дому, яке довершив Владика Василь Лостен в співслуженні священиків і біля 200 осіб, в тому представників майже всіх крайових і місцевих організацій, передано знову дім для вжитку української громади. З признанням треба ще відмітити, що організатори передали відбудову в руки досвідчених українських фахівців, архітекта інж. Августина Сумика і конструктора інж. Віктора Чарториського, які щиро зайнялися справою і вив'язалися блискуче із своїх завдань. Українська громада може тепер пишатися об'єктом, що став окрасою українського „давнтавну" в Ню Йорку.

Голова УАКРади д-р Іван Флис, відкриваючи засідання Екзекутиви, поґратулював обом, Є. Стахові і Р. Данилюкові, членам Екзекутиви УАКРади, за їх вклад у відбудову УНДому.

Д-р Флис поінформував, що 15-го січня 1987 року наспіли два листи: від Владики Василя Лостена адресований теж і до голови УККА Ігната Білинського з датою 9-го грудня 1986 року і, від Конференції Безсторонніх Організацій з датою 11-го грудня 1986 року у зв'язку із продовжуванням заходів для створення одної центральної репрезентації українців в ЗСА.

Владика Лостен, вказуючи на жахливі події в Україні і на невідрадні відносини у громаді в ЗСА, апелював для загального добра поставити справу створення одної централі вище особистих чи партійних інтересів.

Конференція Безсторонніх Організацій у своєму листі, що його підписали Владика В. Лостен, о. ігумен Патрикій Пащак, генеральний вікарій Стемфордської дієцезії, від ТУПА д-р Ярослав Падох, від ЦУКА адв. Роман Гуглевич і д-р Іван Сєрант, від СУА мгр Іванна Рожанковська, від УЛТПА д-р Степан Ворох і д-р Роман Осінчук, а від ТУІА інж. Юрій Базилевський, інж. Іван Хамуляк і інж. Микола Турецький, звернулася з проханням до УККА і УАКРади розглянути на своїх найвищих, між конвенціями форумах можливість злуки обох централь — ідеї, яка виринула під час зустрічі президентів УККА і УАКР разом з представниками Безсторонніх Організацій 4-го листопада 1986 року. Якщо рішення УККА і УАКР будуть позитивні, тоді обидві централі повинні назначити по шість своїх представників, з правом рішати, які разом з представниками Конференції Безсторонніх Організацій, уложили б точки домовлення, на базі яких прийшло б до злуки всіх сил, в одній всегромадській централі. Виготовлення точок домовлення повинно закінчитись до кінця червня 1987 року, а від липня повинна здійснюватись підготова до спільного конгресу, на початок грудня 1987 року, — сказано в листі.

До цієї справи Екзекутива УАКРади схвалила наступну заяву, яку подає до преси. „Екзекутива УАКР розглянула оба листи на своєму засіданні 24-го січня 1987 року і заявляє, що УАКР стояла і стоїть на становищі одної об'єднаної центральної репрезентації українців в ЗСА, яку можна осягнути через скликання Надзвичайного конгресу. Екзекутива УАКР, беручи до уваги ситуацію в Україні і нашої громади в ЗСА, прийняла запропонований Безсторонніми Організаціями статут і назву „Український Американський Конгрес" і готова визначити шість своїх представників до Підготовчої конгресової комісії, завданням якої було б скликати Надзвичайний конгрес восені цього року".

В ході дальших нарад звітували члени Екзекутиви: Є. Стахів реферував про жидівсько-українські справи і про зустріч з Яковом Сусленським у зв'язку із його перебуванням в ЗСА і виступами перед українською громадою. Справа дуже складна, бо в Ізраїлі існує страшна українофобія.

Р. Данилюк у своєму звіті подав, що вплати напливають задовільно і відмітив відрадне явище, що число жертводавців зросло на більше чим 20% від останньої конвенції УАКРади. У підготові список жертводавців за 1986 рік, який буде незабаром поміщений в пресі.

Д-р Роман Барановський подав, що виготовив репортаж про останнє засідання Екзекутиви УАКРади 22-го листопада 1986 року і зредагував „Бюлетень" Екзекутиви за останній квартал 1986 року ч. 3(9), за жовтень-

(Закінчення на стор. 3)

С. ВІЗЕНТАЛЬ СУДИТЬ ІЗРАЇЛЬСЬКУ ГАЗЕТУ

Тель Авів. — Кореспондент газети „Чикаґо Сан-Таймс" інформує з Ізраїля, що відомий „ловець нацистів" Сімон Візенталь розпочав судову справу за образу його чести проти редакторів часопису „Джерузалем Пост", в якому були поміщені листи від читачів, що обвинувачували Візенталя в коляборації з ґестапо в Австрії під час Другої світової війни.

Автори цих листів висловлюють свій погляд також про те, що повоєнна діяльність С. Візенталя, який заснував у Відні бюро для збирання документації про гітлерівські злочини супроти жидів, відоме під назвою Центру Візенталя, виявилася неефективною щодо того, щоб притягнути до відповідальности важливих воєнних злочинців.

Як відомо, колишній канцлер Австрії також обвинувачував Візенталя у тому, що він співпрацював із ґестапо, і „ловець нацистів" розпочав був судову справу проти Бруно Крайського, яку пізніше відкликав.

Сам Візенталь твердить, що нацисти інтернували його в концентраційний табір Матгаузен, що, проте, заперечує колюмніст „Джерузалем Пост" Вим Вен Лір, який подав, що Візенталь мав статус „хороненої людини" і був наглядачем в тому таборі над робітниками.

Вся ця історія розпочалася 16-го квітня минулого року, коли „Джерузалем Пост" опублікував листа від Дейвида Корна, дипломата, що колись тут служив в американській амбасаді. „Пан Візенталь з співпрацею світових засобів масової інформації створив про себе міт, як про найголовнішого мисливця за нацистами, — писав Корн, який служив в американській армії в Західній Німеччині. — Проте, я ще не побачив, щоб він когось зловив". Далі Корн пише, що Візенталь за останніх 40 років одержав мільйони від індивідуальних осіб і від організацій для того, щоб вести свою працю. Він, одначе, ніколи не звітував своїм жертводавцям, на що ці гроші були витрачені.

20-го травня м.р. „Джерузалем Пост" помістив листа від Вен Ліра, в якому він пише: „Загальну публіку обвинувачення пана Корна мабуть здивували, проте це не є новиною для серйозного дослідника історії голокосту. В 60-их роках я провів інтерв'ю з високої ранґи службовцем поліції у Відні, Австрія, і під час нашої розмови він показав мені великий архів в справі Візенталя, але, очевидно, не дозволив заглянути в нього.

... А колишній канцлер Бруно Крайскі... не завагався назвати Візенталя брехуном і ошуканцем. Він також обвинуватив його в зв'язках під час війни з ґестапо.

На захист Візенталя написав лист до редакції „Джерузалем Пост" колишній голова архіву голокосту в заповіднику Яд Вашем Ніл М. Шер, директор Бюра спеціяльних інвестиґацій (ОСІ) при Департаменті справедливости ЗСА.

В Едмонтоні вибрали нову Екзекутиву КУК

Едмонтон, Альта (КУК). — Альбертська Рада Комітету Українців Канади вибрала нову Екзекутиву на своїх Загальних річних зборах, які відулися тут в суботу, 17-го січня 1987 року.

Новий склад Екзекутиви такий: голова — Зенон Басараб; перший заступник голови в Едмонтоні — Михайло Кучер; інші заступники голови поодиноких відділів КУК в Альберті: секретар — Гання Биско; скарбник — Ліна Слобода; колишній голова — Андрій Семотюк; почесний голова — д-р Микола Суховерський.

Контрольна Комісія д-р Роман Петришин, Розалія Фарина, Володимир Багнюк.

У Чикаґо відзначать 95-ліття народження Покійного Патріярха

Чикаґо. — В неділю, 22-го лютого ц.р., місцевий відділ Українського Патріярхального Товариства вшанує св. п. Патріярха Йосифа Сліпого у його недожитий ювілей 95-ліття з дня народження. Патріярх Йосиф народився 17-го лютого 1982 року.

В місцевих католицьких церквах того дня буде відслужена врочиста Літургія і Панахида. О 1-ій год. пообіді відбудеться святочне збірання в авдиторії собору Свв. Володимира і Ольги, головними точками якого буде спогад о. д-ра диякона А. Онуферка п.з. „Зростання в тіні Велитня" та слово про теперішній стан спадщини Патріярха в Римі (з прозірками).

Появилось чергове число „Бандури" за січень-квітень

Ню Йорк. — Цими днями появилося чергове число музично-літературного журналу-квартальника „Бандура" за січень-квітень. Видає його Школа Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку; редаґує колеґія, відповідальним редактором якої є Микола Чорний. Графічне оформлення журналу — В. Пачовський.

Журнал, у якому крім статтей українською мовою є й статті написані поанглійськи, характеристичний, очевидно, змістом, де бандура є головною темою. У цьому квартальнику теж є дописи про перекрій діяльности товариства бандуристів, тут — у ЗСА, як і в Бразилії і Арґентині, а також безліч знімок із праці бандуристів.

Журнал „Бандура", річна передплата якого в Америці виносить 13 долярів, а в інших країнах — 14 долярів можна замовляти, звернувшись на адресу: School of Bandura, 84-82 164th St. Jamaica, N. Y. 11432.

Вийшли спогади О. Зозулі

Лівонія, Миш. — Під назвою „Слідами подій" видано тут брошурою спогади Ол. Зозулі тиражем 150 примірників.

У спогадах „Дні і ночі" розповідається про єжовщину, в „Підмінованому Києві", розповідається про окупацію німцями Києва, а в розповіді „Колгоспи і... голод" подано цифри і факти, що створили штучний голод.

Брошуру в ціні 2 дол можна замовити: H. Zozula, 19633 Angling Rd., Livonia, Mich. 48152.

Філядельфія і Ню Йорк відзначать сторіччя народження О. Архипенка

Філядельфія (О.І.). — В 1987 році минає 100 років з дня народження світової слави українського скульптора Олександра Архипенка.

Мистець народився в Києві 30-го травня 1887 року, помер 25-го лютого 1964 року в Ню Йорку. О. Архипенко великий іновaтор і винахідник, що у своєму часі стояв у перших рядах творців модерного мистецтва.

Український Освітньо-Культурний Центр, ТУІА, Відділ у Філядельфії та Український Інститут Америки у Ню Йорку влаштовують у п'ятницю, 13-го лютого в Ню Йорку в неділю, 15-го лютого у Філядельфії вечорі присвячені мистецькій творчості цього великого скульптора.

Доповідь про мистця виголосить — д-р Оксана Безручко-Росс з Денверу, Кольо. Д-р О. Росс — мистець, історик мистецтвознавства, викладач та піяніст, походить з родини відомих громадських і культурних діячів. Свої студії закінчила в Колюмбійському та Нюйоркському університетах, була керівником катедри Пратт інституту та викладала у різних вищих школах Америки.

Свою доповідь, д-р Росс буде ілюструвати прозірками. У листопаді минулого року д-р Росс виголосила дві дуже цікаві доповіді у Вашінґтоні з нагоди відкриття мистецької виставки творів О. Архипенка у Національній галерії.

НЕ ВСІ В СССР ЗАДОВОЛЕНІ „РЕФОРМАМИ" М. ҐОРБАЧОВА

Москва. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Билл Келлер інформує, що не всі в Совєтському Союзі задоволені запланованим і впроваджуваними в життя реформами" генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова.

Свої висновки про ситуацію в СССР Келлер зробив на підставі розмов із західніми дипломатами, акредитованими в Москві, і совєтським журналістом Алексaндром Бовіним. Він каже що проти цих „реформ" виступають не тільки пересічні совєтські громадяни, але також високі партійні особи. В останньому числі журналу „Новоє Время" А. Бовін навіть надрукував свої думки і думки інших високопоставлених речників компартії (треба припускати, що зробив він це за дозволом високих партійних керівників), у яких він звертає увагу на спротив „соціялістичних консерватистів". А. Бовін порівнює сьогоднішній спротив „соціялістичних консерватистів" зі спротивом „певних кіл" проти „реформ" Нікіти Хрущова й економічної реформи, запропонованої свого часу Косиґіним.

Бовін пригадує читачам, що він, будучи тоді ще молодим комуністичним активістом пригадує собі, як розгорталась дискусія про XX з'їзд КПСС, на якому Н. Хрущов розпочав похід проти Йосифа Сталіна і його метод правління, натякаючи на зміни в компартії і децентралізацію в економіці. „А потім, — пише Бовін, — він, тобто Хрущов і його покоління, з болем і розчаруванням приглядалися, як ідеї одного з історичних з'їздів нашої партії застрягли в бюрократичному болоті". Очевидно, він натякає, що така сама доля може зустрінути „реформи" сьогоднішнього совєтського лідера М. Ґорбачова, якщо він не зуміє переконати весь партійний актив у правильності його політики і конечності економічних змін.

Б. Келлер відмічує, що в 1964 році Н. Хрущов був усунений з посту генерального секретаря ЦК КПСС і в совєтській пресі дуже рідко після цього приходилось зустрічати відклики на його пропозиції і пропоновані зміни. Пригадування про економічні реформи Косиґіна були також рідкістю.

Західні дипломати і політичні аналітики переконані, що якщо М. Ґорбачову вдасться переступити рубікон пропонованих Хрущовим і Косиґіним реформ, то тільки тому, що він „кращий тактик від своїх попередників". Келлер також підкреслює, що більшість населення СССР байдуже ставляться до дотеперішніх обіцянок Ґорбачова, одним словом воно не вірить у якінебудь реформи при теперішньому режимі. Це діється мабуть тому, — каже Келлер, — що партійні чиновники давно скомпромітовані в очах пересічних громадян. Крім того пересічні люди не дуже турбуються, що діється, „там на горі", особливо в Політбюро і Центральному Комітеті КПСС.

Очевидно, партійний з'їзд відбудеться в 1991 році, але М. Ґорбачов заплянував на 1988 рік всекрайове партійне зборище, на якому він мабуть домагатиметься уповноваження на переведення принаймні частини його „реформ", включно з тайним голосуванням і видвигнення на кожний пост двох, або більше осіб. Ці реформи політичні аналітики називають „демократизацією в тоталітарній країні", до того в однопартійній системі.

АЛЬЯНТИ ЗСА НЕ ХОЧУТЬ ЗУСТРІЧАТИСЬ У СПРАВІ ЗАКЛАДНИКІВ

Вашінґтон. — Офіційні представники Білого Дому і Державного департаменту підтвердили, що шість головних альянтів З'єднаних Стейтів Америки не бажають відбувати формальної зустрічі у справі закладників, правдоподібно тому, щоб не наражати своїх закладників і не ставити в небеспеку торговельних справ з арабськими державами.

Представники Франції, Великобританії і Західньої Німеччини не скривають своїх інтенцій кажучи, що відкрита нарада у справі закладників поставила б під загрозу їхніх громадян, які вже знаходяться в руках терористів і збільшила б напади арабів на їхні інтереси.

Чарз Е. Редман, речник Державного департаменту заявив кореспондентам, що ЗСА пропонували відбути таку конференцію для виміни думками у справі закладників і взагалі обговорити проблеми Близького Сходу, зокрема Ливану, зглядно тамошньої громадянської війни, яка цілковито підірвала основи тієї держави. Як відомо, вісім американців і 18 закладників інших національностей, зокрема французів, німців, британців та інших, знаходяться тепер у полоні і супроти них названі держави мають якийсь обов'язок і повинні їм допомогти звільнитися з-під опіки ливанських, проіранських зокрема, екстремістів. Терористи збільшили свою активність зокрема в останніх трьох тижнях і захопили в полон 11 громадян названих держав.

Пропонована конференція мала відбутися в Римі з участю представників сімох індустріяльних держав, з якими ЗСА найближче співпрацюють і які брали участь в економічній конференції в Токіо, Японія, прийнявши в останньому дні зобов'язуючу резолюцію, що деморкратичні держави світу будуть діяти спільно для поборення міжнародного тероризму. З'єднанні Стейти Америки, Канада, Великобританія, Франція, Західня Німеччина, Японія й Італія, були тоді рішені вживати всяких заходів, щоб зупинити тероризм. Одинока Італія погодилася на відбуття такої конференції в Римі, але інші названі держави вважали, що теперішня атмосфера на Близькому Сході не надається для такого роду розмов.

Речник Державного департаменту ЗСА запевнив, що ЗСА не шукали мілітарної підтримки у своїх альянтів, чи виправдання своїх евентуальних військових дій в майбутньому, як це інтерпретують деякі несовісні, ало зле поінформовані коментатори.

Не зважаючи на відмову альянтів Уряд ЗСА, — заявив Ч. Редман, — буде продовжувати поборювати міжнародний тероризм повною силою чи це комусь подобається чи ні.

На запитання кореспондентів че Державному департаментові відоме місце перебування Террі Вейта, британського посередника і представника Англіканської Церкви у справі закладників, якого нібито мусулмани-шіїти мали тяжко поранити, як пишуть західньо німецькі газети, Ч. Редман заявив, що інформації не підтверджені і Державний департамент не хоче займати до цієї справи офіційного становища.

У СВІТІ

МІНІСТЕР ІНФОРМАЦІЇ в Єгипетському уряді Савфат ель-Шеріф категорично заперечив інформацію поміщену газетою „Ню Йорк Таймсом", що Єгипет платив гроші і давав до диспозиції державні літаки для приватних підприємців, які перевозили запасні частини і американські джетові літаки типу Ф-4 до Ірану. „Це є злобна провокація, фабрикація брехні, безпідставне твердження, яке не має в собі ані крихітки правди", — говориться у запереченні міністерства інформації.

ГОЛОВНА ГАЗЕТА китайських комуністів „Женьмінь Жібао" надрукувала у числі з 2-го лютого ц.р. редакційну статтю, у якій звертає увагу що не треба, мовляв, змішувати „боротьби з капіталістичними тенденціями" й економічні реформи, що їх переводить компартія і уряд від якогось часу. Газета відмічує, що картання інакомислячих і критика урядом тих осіб, які влаштовують антиурядові демонстрації, не має нічого спільного з економічними реформами. Цей „похід проти інакомислячих" відноситься в першу чергу до керівних кадрів компартії у великих містах КНР", — пише „Женьмінь Жібао". Покликуючись на нового генерального секретаря компартії Зао Зіянґа газета підкреслює, що компартія виступала і буде виступати проти „буржуазного лібералізму", але підтримуватиме „технологічний ріст КНР". Газета звертає увагу читачів, що не треба змішувати „буржуазної ідеології" з „економічними успіхами капіталістичних держав".

ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКИЙ уряд в Бонні повідомив, що незабаром буде знищене усе затруєне нуклеарною радіяцією порошковане молоко, яке тепер урядові аґенції збирають у кількох збірних пунктах. Покищо не вирішено де і яким способом знищуватимуть молоко, частину якого Західня Німеччина продала Бразилії й іншим країнам Латинської Америки, а друга частина була призначена на експорт до Анґолі і Єгипту. Речник уряду заявив, що 3,000 тонн цього молока вже зібрано у трьох пунктах. Міністер для справ відчищення довкілля Вальтер Вольман заявив кореспондентові газети „Більд ам Зонтаґ", що молоко походить від корів, які паслися на траві після нуклеарної катастрофи в Чорнобилі. Вагони із зараженим молоком охороняє поліція. Очевидно, федеральний уряд матиме втрати, бо мусітиме заплатити за молоко фармерам і за його знищення.

ҐЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов відбув тригодинну розмову з великою групою американців до якої входили: колишні державні секретарі Генрі Кіссінджер і Сайрус Венс, колишній секретар Департаменту оборони Геролд Бравн, колишній амбасадор ЗСА до Організації Об'єднаних Націй Джін Киркпатрик, ген. Дейвид С. Джовнс з департаменту летунства, колишній сенатор з Мериленду Чарлз Метаяс та багато інших. М. Ґорбачов заявив відвідувачам, що З'єднані Стейти Америки і Совєтський Союз повинні зустрінутись на півдороги, піти на далекойдучі компроміси і таким чином позитивно вирішити багато справ, які стоять на перешкоді дальшої дружної співпраці між ЗСА і СССР. Американці відмовились від коментарів після розмови і не бажали ділитися своїми враженнями з розмови з кореспондентами. Деякі з них тільки заявили, що вони були задоволені із самої зустрічі, бо деякі з присутніх розмовляли з Горбачовим перший раз. Група сподіється зустрінутись ще в Москві з академіком Андреєм Сахаровим.

В АМЕРИЦІ

НА ТЕРИТОРІЮ З'ЄДНАНИХ Стейтів нелеґально проник 27-річний мехіканець Лязаро Кастро, який дістався до Аляски. Звідти він перейшов через замерзлу Берінґову протоку на острів Малий Діомін, а відтак на сусідній острів Великий Діомін, що належить СССР. Совєтські прикордонники передали непрошеного гостя в руки американців і тепер ним займається Служба іміґрації і натуралізації. В інтерв'ю для місцевої газети Л. Кастро заявив, що нікому не радить повторити його прогульку за Залізну завісу.

ПОКЛИКУЮЧИСЬ НА неназваних чинників Пентаґону, газета „Ню Йорк Сити Трибюн" повідомила про можливість резиґнації заступника секретаря Департаменту оборони Ричарда Перла, відомого своїм твердим становищем щодо порушень Совєтським Союзом міжнародних договорів. Виступаючи недавно в Мюнхені на міжнародному симпозіюмі в справах оборони, Р. Перл різко критикував країни НАТО за їх нерішуче становище і за те, що вони дуже часто замикають очі на обман та інші обурливі вчинки зі сторони Совєтського Союзу. Перл різко протестував проти пропозиції одного з европейських колеґ вичеркнути з заключного комунікату фразу, яка містила різке критичне зауваження на адресу СССР. Речник Білого Дому Марлін Фіцвотер сказав, що Перл „висловлював на симпозіюмі свою особисту точку зору".

ЯК ПОВІДОМИЛА ГАЗЕТА „Вашінґтон Пост", у вівторок, 3-го лютого, на підземному поліґоні в стейті Невада було проведено перше в цьому році нуклеарне випробування. Повідомляють що мова йшла про вибух невеликої сили. Такі вибухи переважно використовуються для наукових цілей і про них не розголошують. Представниця Департаменту енерґетики ЗСА, який відповідає за американську нуклеарну зброю, повідомила, що випробування відбулося успішно. Совєтське пресове аґентство ТАСС негайно виступило з різкою критикою на нове американське випробування, заявивши, що воно свідчить про намір вашінґтонської адміністрації продовжувати небезпечний курс ескаляції перегонів нуклеарних зброєнь. Деякі члени Конґресу ЗСА також критикували американський вибух, вважаючи, що він лише зміцнить становище тих законодавців, які вимагають, щоб ЗСА приєдналися до совєтського мораторіюму.

В БІЛОМУ ДОМІ відбулася нарада в справі раннього розміщення компонентів стратегічної оборонної системи в космічному просторі. В нараді взяли участь президент Роналд Реґен, державний секретар Джордж Буш, секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер, дорадник президента в справах крайової безпеки Френк Карлуччі, секретар Департаменту справедливости Едвин Міз та інші високопоставлені чинники. Як і очікували, на нараді мали місце гострі розбіжності про термін початку реалізації програми стратегічної оборонної ініціятиви (СДІ). К. Вайнберґер настоював на негайному початку здійснення програми, мотивуючи це тим, що дослідницькі випробування на диво швидко принесли практичні результати. Заперечуючи йому, Дж. Шулц заявив, що поспішність в здійсненні програми приведе до суперечностей з союзниками з НАТО і до тертя з законодавцями, більшість з яких настоює на дотриманні З'єднаними Стейтами умов укладеного з СССР договору про обмеження протиракетної оборони.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Мудрий заклик до згоди

У „Свободі" з 28-го січня 1987 року появилось обширне „Звернення Проводу Українських Націоналістів" з закликом якщо не до повного партійно-політичного об'єднання, то до координації всіх конструктивних сил. Арґументи прості, ясні, логічні: вони вказують на дійсність в Україні під ворожим режимом і на дійсність вільної громади в діяспорі, яка розпорошена, зайнята анахронічними сварнями, суперечками і полемічними випадками, забуваючи зовсім про цю навчальну місію, яку мають всі українці у світі сущі: змагати до відновлення вільної, ні від кого незалежної держави. Звернення проголошує мораторіюм на полеміку з усіма своїми політичними противниками — бодай до часу урочистого відзначення Тисячоліття Хрищення України. Те звернення мудре, добре, правильне і можна підписатися під ним обидвома руками. Воно збережене у гідному тоні, патріотичне, нікого ні одним зворотом не ображує, не принижує, стверджує стовідсоткові правди, не відкриває Америки, бо говорить про справи відомі і не раз уже писані та говорені, але разом зібрані в одному зверненні має ще більшу переконливу силу.

Автором того Звернення є один відлам одностайної колись Організації Українських Націоналістів. Вона заснувалась на переломі січня-лютого 1929 року, але пережила два розколи. Поділилася одна націоналістична організація на три відламами під тією самою назвою, що свідчить про сантимент до давньої первісної назви, але не свідчить про політичний прагматизм даних осіб. Тому, що у першому розколі головною особою був Степан Бандера, бойовик, засуджений у процесі за вбивство польського міністра Броніслава Пєрацького на смерть з заміною на досмертну в'язницю, вбитий большевицьким аґентом у Мюнхені у 1959 році. Очолюваний ним табір дістав популярну назву „бандерівці", так само, як очолюваний полк. Андрієм Мельником, наслідником Євгена Коновальця, табір дістав назву „мельниківці". Третій відлам це або „угаверівці" або „двійкарі" від двійки націоналістичних діячів (Лев Ребет і Зенон Матла), яка невдачно переговорювала про з'єднання. Того з'єднання нема по нинішній день, а створення поруч із трьома ОУН ще кількох інших політичних „середовищ", насправді політичних партій, з яких деякі скорчились до кількох членів, — український партійно-політичний вахляр в діяспорі аж надто широкий і аж надто анахронічний. У Зверненні правильно звертається увагу, що українські вільні люди, зокрема з націоналістичного табору, все ще зайняті проблемами з-перед півсторіччя і ще давніше і мають взаємні жалі і претенсії, що їхніми джерелами були відносини ген у далекому минулому. Правильно вказується на аксіомну правду, що політику робиться з нинішнього дня з очима на завтрішній, а не з погляду дня вчорашнього, який вже минувся. Правильно сказано там, що хай історики-аналітики, хай дослідувачі минулого розглядають те, що сталося у 20-их роках, чи в перших роках великого ісходу на чужину, але ми, живі люди 80-их років повинні тямити завжди, що проблема українського державного визволення стоїть на найпершому місці і всі інші проблеми зіштовхує ген позад себе.

На лихоліття України і її народу склалося багато причин. Склалися на нього й „воріженьки, ", склалася міжнародна деконьюнктура, склалися помилки провідників і такі незалежні від нас нещастя, як тиф, голод, брак зброї. Але у величезній мірі ми програли визвольну війну-революцію таки з власної вини, бо ніхто чужий не диктував сотням тисяч здорових мужчин проголошувати „невтральність" у визвольній війні. І вже після трагічного для України Ялтинського договору чимало завинили ми самі, що нас на міжнародній арені „нема" і що нас „не бачать". Ми самі себе не шануємо, то й не можемо вимагати від чужинецького світу, щоб нас шанували. Розсвареної громади ніхто не шанує. Радіє ворожа аґентура, радіють всі вороги українства. Тільки ми самі можемо поправити ситуацію. Найпершим конкретним кроком до цієї поправи є таки поставити українську визвольну проблему вище партійних амбіцій та аспірацій і зрозуміти, що без єдности — загинемо. Тому привітаймо Звернення ПУН і побажаймо йому успіху.

Степан Воляник

БЕРЕСТЕЙСЬКИЙ ДОГОВІР

Сучасні українські історики в обґрунтовуванні нашої державницької підметности у досліджуванні її недавніх історичних дій, дуже рідко покликаються на дуже важливий міжнародний акт, в якому багато держав визнали де факто й де юре українську самостійну й суверенну державу Українську Народну Республіку.

Цим же важливим актом був Берестейський мировий договір заключений між Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією і Туреччиною з одного боку і Українською Народною Республікою з другого боку. Договір цей був заключений в Бересті Литовському 9-го лютого 1918 року.

Цим договором договірні держави-партнери визнали повністю проголошену 22-го січня 1918 року Четвертим Універсалом суверенність нашої держави. Не зважаючи на обставини і умовини, серед яких цей міжнародний договір був заключений та опісля ратифікований і не зважаючи на його недовге тривання, згідно з приписами, він мав всі атрибути й вимоги важного, міжнародного права силу важного міжнародного акту.

Під оглядом корисности й вигідни.. умов цього договору для України, його хіба можна б порівняти до договорів, заключуваних з ближчими й дальшими сусідами в часах нашої княжої державности.

Наші делегати, що брали участь в переговорах в Бересті Литовському, не зважаючи на свій молодий вік і брак дипломатичного досвіду, вив'язалися зі своїх завдань якнайкраще, що й з підкресленням признавали старі державні мужі, вироблені дипломати старих великих держав.

Наші кордони, а зокрема західні, визначені і визнані цим договором, були сперті майже у сто відсотках на етнографічних принципах, включаючи в склад нашої держави давню нашу князівську провінцію Холмщину.

Тимчасово, поза кордонами України залишилися тільки землі, що входили в склад Австро-Угорської монархії, а саме Галичину, Буковина і Закарпаття. З цих українських провінцій Австрія зобов'язалася створити окремий Коронний Край з усіми автономними щодо мови, шкільництва, культури тощо.

Не зважаючи на деякі неприхильні нам голоси про неважність Берестейського договору, бо, мовляв він був підписаний під мілітарним тиском і т.п., закиди ці не мають ніякої правної основи. Договір цей був підписаний згідно всіх приписів міжнародного права.

Українські делеґати мали цілковиту й повну здібність вести переговори, вони одержали від свого уряду всі повновласті й уповноваження ці переговори вести та їх підписати. Вони ніколи не переступили своїх уповноважень. Вони не порушили ані приписів, ні звичаїв, ні норми міжнародного права.

Після розвалу в наслідок Першої світової війни та березневої революції в Петрограді, російської імперії, поневолені царською Росією народи, користаючи з права самовизначення народів, проголошували й творили свої, незалежні від Росії, держави.

Між цими народами один з перших був український, що дня 22-го січня 1918 року проголосив свою державу — Українську Народну Республіку на чолі з Центральною Радою та її урядом Генеральним Секретаріятом з всіми атрибутами державної влади. Тим самим, українські делеґати, висланники того ж українського уряду на переговори до Берестя Литовського, мали всі права й уповноваження брати участь в переговорах, договір заключити та його підписати. В історії міжнародних стосунків та заключуванні міжнародних договорів можна знайти чимало випадків, де революційні уряди заключали міжнародні договори, які були респектовані та здійснювані.

Як наприклад на перше твердження можна навести договір, заключений 1-го березня 1959 року урядом Совєтського Союзу з урядом Ірану, на чолі якого стояв ген. Кассен, який у часі підписування цього договору мав великі труднощі в утримуванні повної контролі в своїй країні.

Далі в історії заключування міжнародних договорів є багато прикладів, на основі яких можна твердити й доказати, що закид неважности Берестейського договору України з Центральними Державами не має ніякої правної основи. Арґументами на наше твердження про важність Берестейського договору наведемо в продовженні такі між-

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „штучний голод"

Ні, не бійтеся дорогі читачі наших фейлетонів, — ми не думаємо тут порушувати так поважної справи, як штучно викликаного Великого голоду в Україні, а маємо на думці зовсім інший штучний голод.

Називаємо його „штучним", бо це курйоз нашого життя у ЗСА, де більшість мешканців дотримується дієти і старається бути поміркованими у їжі з уваги на здоров'я, холестероль та інші прояви життя у добробуті, де їстивних продуктів ніколи не бракує і то не лише щоденних, але найбільше вибагливих, прямо з цілого світу.

Та не зважаючи на те, завважуємо дивне і зовсім незрозуміле для нас явище. Коли обсервуємо людей на прийняттях як у приватних домах, так ще більше на публічних зібраннях, після різних культурних імпрез, то бачимо, що люди просто „кидаються" на їжу, немов вони давно нічого смачного не їли, або не могли собі її купити. Цей курйоз завважуємо не лише ми, але про нього говорять у нашій спільноті щораз частіше, даючи приклади того дивного лакімства. Спостерігається це зокрема тому, що прийнявся гарний звичай, після майже кожної культурної імпрези, приймати учасників кавою і солодким чи іншою перекускою, яку господарі підготовляють і за яку розуміється не береться окремої оплати.

Але ця українська гостинність ніяк не зворушує учасників, а прибирає зовсім несподівані форми.

Ось розказують, що недавно на прийнятті, яке влаштовано після концерту українських мистців здалека, в одній нашій громаді, слухачі з таким вовчим апетитом кинулися на приготовану перекуску, що як з'явилися втомлені концертанти для них уже нічого на столах не залишилося.

В іншому місці організатори, навчені досвідом, заповіли, що перекуска після імпрези буде лише для її виконавців та господарів — та тим викликали святе обурення публіки і завваги про негостинність.

Але розуміємо організаторів, бо десь треба задержати мірку, а підготовити їжу на 100-150 осіб, яких, в тому числі, може бути на кожній імпрезі публічного порядку, не так вже і легко.

До того зі здивуванням завважуємо, що у нашій спільноті починає тепер появлятися група „професійних їдунів", які приходять на імпрези, вже після їхнього закінчення або в другій половині, лише ради перекуски чи т.зв. буфету. Ба, що більше, нам довелося вже бачити осіб, які не лише самі заспокоїли свій голод але ще у торбині виносили найсмачніші речі зі собою, мабуть на „чорну годину?" Мимоволі насувається питання, що стало важливішим для частини нашої публіки — духова чи шлункова пожива? І чому таке явище прибирає насилі тепер у сорок років після закінчення Другої світової війни, а не бачили ми його у ці справді голодні і холодні воєнні часи?

Кажіть, що хочете, але обсервуючи тепер це явище під час наших імпрез таки можна винести враження, що у цій країні молока і масла запанував... голод.

О—КА

ДЕЩО ПРО ЖИДІВСЬКУ МЕНТАЛЬНІСТЬ

II.

Жиди і соціялім

(м.б.) Думки автора в цій ділянці зацитуємо дещо точніше, головно якщо йдеться про впливи російського соціялізму. В ліберальних країнах, як Франція й Англія, соціялістичні ідеї з його універсалізмом, очевидно, притягали жидів, але в особливіший спосіб ці впливи їх ідеологічних настроїв не змінили. В Німеччині соціял-демократія була для жидівства принадною, вони сприймали той соціялізм як антидот проти німецького націоналізму, який не віщував нічого доброго. Зате чим далі на схід, де проживала більшість жидівства, соціялістичний рух прибрав більш радикальні форми. Участь жидів у ньому в Росії була велика, так серед есерів, як і соціял-демократії. В польській полосі вони зорганізували навіть свій окремий соціялістичний рух — Бунд.

Та найбільш їх приєдналось до партії Леніна, де вони були у перших лавах. Цей факт вимагає коментаря. Не вистачає тлумачити це явище безправ'ями, яких жертвами вони бували в Росії. Усе, що сказано, чому манив жидів соціялізм, стосується теж до їх тяготіння до большевизму. На жаль, вони грубо помилялись, коли вірили, що большевизм забезпечить їм рівне трактування й справедливість.

Головним мотивом їхніх симпатій до комунізму була віра у правдивість марксоленінської доктрини. В тій доктрині була обітниця, що все зло у світі буде виелімінуване і щастя заблисне для усіх, в тому і для них. Підхопивши ту доктрину і захопившись нею, вони не звернули уваги на те, що ця доктрина вимагає від них виректись Бога Авраама, Ісаака і Якова, та їх Законів, як теж віри що жиди є „вибраним народом". На майбутнє жиди мали б розплистись в уодностайненому людстві, а це так осоружне юдаїзмові".

Автор наводить дальше джерела жидівських вірувань та їх основи і дивується як російські жиди могли сприйняти большевизм духово. І пише: „Доступ до революційного руху ставив перед жидівського діяча суперечності, які годі розв'язати. Він міг вірити, що допомагає своєму народові, який зазнав багато кривд. І це було головною причиною його заангажування в революційному русі. Але водночас він зраджував свій нарід, тому що ця емансипація вела до знехтування його психіки; жид вирікався таким чином специфічности свого народу. І все вело до його знищення... Троцький був на свій спосіб і жидом, і нежидом, росіянином, і неросіянином, попав у суперечності, які мав надію розв'язати діялектично. (...). Багато жидів тих часів утомило почуття їхньої „інакшости", вони тужили за універсалізмом, коріння якого є у біблійних часах. Той давній універсалізм заступив пізніше християнський універсалізм. Большевицька ідеологія відкрила перед жидівством перспективу нового універсалізму, вільного від християнства, який жиди мали в погорді. Комунізм звільняв жидів теж від ярма Тори, яка приневолює їх до майже монашого життя. Жиди не передбачали, що комуністична ідеологія нівечить усе, що не є комунізмом. Не думали, що після знищення суспільства і Церкви прийде черга і на них, а від яких Церква все ж таки виводить свої коріння. (...). Тільки частина жидівського народу приєдналась до комунізму, але воно мало дуже вагомі наслідки. Це допомогло Комінтернові поширити комунізм у цілому світі. Злочинний характер того руху ударив по жидах бумеранґом, бо дав арґументи антисемізмові. Він безсумніву допоміг Гітлерові. (...) Так то жиди скомпромітували себе в історії, беручи участь в деструкційному комуністичному русі".

Сіонізм

Коротко, головні думки автора есею про сіонізм: сіоністичний рух, започаткований Герцлем, мав на меті врятувати жидівський нарід перед переслідуванням у світі та морально очистити його від пороків, якими той нарід накипів на вигнанні. Ця ідея увінчалась успіхом, коли створено державу Ізраїля 14-го травня 1948 року. Нині ледве четвертина світового жидівства живе на цій їх вимріяній батьківщині. Подавлююча більшість жидівства воліє жити серед інших народів, а головно в ЗСА, де живе половина світового жидівства двічі тільки жидів, що в Ізраїлі. Здавалось би, що розчаровані державними системами, серед яких вони жили, жиди змагатимуть до побудови своєї держави на „доброму" націоналізмі на підґрунті соціялізму й лібералізму. В тому напрямі діяли такі ліберали як Вайцман, романтичні націоналісти як Жаботинський, та соціялісти російського хову як Бен Гуріон. А що вийшло? Автор пише: „Чи не можна сказати, що той нарід переніс на береги Йордану інструменти тортур, якими його колись мучили, і що Ізраїль є концентратом отруй Вавилону?" Це зродило антисіонізм, який звинувачує Ізраїль нині про такі „гріхи Заходу" як расизм, колоніялізм, націоналізм. Серед жидівського суспільства родиться спротив проти збезчещення оригінальної ідеї сіонізму. Германський (і слов'янський теж) націоналізм спирається на мітах, отже остаточно на фальші. Жидівський на Біблії, на ідеї „вибраного народу", незалежно від того чи багато жидів дійсно вірить у біблійні передання. Ця обітниця є єдиним титулом до Святої Землі. Отже в самих основах сіоністичного націоналізму є той сам первень, що в інших націоналізмах: віра у вищість окремих народів у порівнянні з іншими, що дає їм оправдання для панування одного народу над другим, незалежно від того, чи ця „вищість" спирається на принципі вищости раси, чи на Божій обітниці.

З того виходить, що французький автор не дуже захоплений нинішньою політикою Ізраїля.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

„ПРИГАДУЮ СЛОВА ДІДА"

Хочу висловити кілька думок до статті „Листопадовий Зрив" („Свобода ч. 210 з 1-го листопада, 1986 року).

Перед усім я не погоджуюся з думкою, що Листопадовий переворот був переведений на швидку руку і що він був несподіваною постановою гуртка молоді. Я також не погоджуюся з тим, що Українська Парляментарна Репрезентація, за висловом д-ра Лонгина Цегельського, трималася „австрійської клямки".

Перш за все хочу підкреслити що д-р Л. Цегельський був членом Української Парляментарної і соймової Репрезентацій за часів Австрії, Членом Української Головної Ради і Першої Української Конституанти на західніх землях, міністром першого західньоукраїнського уряду і офіційним зв'язковим послом між Львовом і Києвом у згаданих часах, що залишив по собі спомини про події і генезу Першого листопада. Спомини д-ра Л. Цегельського п.н. „Від Леґенд до Правди" (видавництво „Булава", Ню Йорк - Філядельфія, 1960) дають масу хронікарського матеріялу і дійсних фактів, які відповідають на питання молодого українського покоління. Ця сучасна українська молодь, одержала високу освіту у найкращих університетах Америки і яка орієнтується у методах наукових дослідів, не може приймати леґенди Листопадового Зриву без якоїсь реакції. Згідно зі словами мого діда: „Люди, що аж захрипли від самореклями як 100-відсоткові націоналісти-державники, не знають основних фактів із нашої новітньої історії. Чи не є це крайній брак пошанування для своєї державної

(Закінчення на стор. 4)

Слава Дрималик-Шевчик

КІМНАТА ч. 568

(Оповідання нагороджене II нагородою конкурсу СФУЖО)

I.

Кімната ч. 568 властиво нічим не відрізнялася від інших одиночних кімнат на хірургічному відділі „5 Савт" Приміщена біля медичного центру була невелика вузька із єдиним вікном, затіненим тепер улітку зеленавим півсумерком старого розлогого каштана.

— Подалі від входового гамору... комфорт власної, приватної кімнати...- пояснювала Стефі сива медсестра Джанет, із натиском на слово „прайвет!", а, найважливіше — близько нашого медсестерського центру, де маємо повний нагляд над важко хворими, яких, звичайно, сюди приміщують, зрештою — побачиш усе сама вже по кількох днях..." — закінчила свій інформативний обхід і, глянувши у невелику, тепер порожню приймальню з полегшою присіла у вигідному ясному фотелі

— Саме тепер привезли туди нашу колишню наставницю шпиталю, сестру Маргариту - Джанет задумалася і довгу хвилину мовчала.

— Скільки ж це літ уже минуло від часу, коли я її вперше побачила! Висока, струнка, а лице у білочорному черничому накритті, — просто красуня! І ласкава така, привітна ...не то, що теперішня сестра Ірма! — нагло медсестра Джанет підняла гнівний голос і Стефа не відважилася щонебудь спитати.

Вона ж щойно почала свою першу медсестерську практику і від надмірного враження важко було спам'ятатися. Бо, — і яснолискучі від воску довгі шпитальні коридори із гострим, „аптечним" запахом, вперше бачені пацієнти, які в побіжному проході затиралися в одну многоголову, замазану чергу, ділово-одноманітні слова, — все це тепер плуталося у розгубленій, втомленій думці.

— Ми не раз дивувалися, чому вона пішла в манастир? — Стефа протверезіла і дещо винувато глянула на Джанет. Її просте, недбало підтяте волосся під білим чіпцем ще більше вигострювало тонкий, довгий ніс, виповзлосині, колись, мабуть, волошкові очі, задумливо слідкували за сивими спіралями папіроски, які видмухувала обережно і з насолодою.

— Хтось казав, що це була нещаслива любов? Кітті, (вона все найкраще знає!) знову твердить, що її суджений-пілот, десь загинув на німецькому фронті... Хто знає чия правда? А все ж таки шкода було її йти в черниці!

У кімнатній тиші під ч. 568 легко шипів настінний кисневий апарат і дрібно-карбованим пластичним вужем втискався під щільно прикладену до лиця прозору, кисневу маску. З навислих над ліжком двох пляшок-посудин поволі і безшелесно падали важкі краплі життєдайного плину і пливли тонким, підшкірним проводом у бліду, простягнену руку. Штивні, шпитальні подушки були високо підняті, полотняна сорочка на грудях хворої підіймалася важким, неритмічним подихом, зупинялася, — і по хвилині знову продовжувала свій нерівний хід. Білі звої бандажу обгортали піднесену голову тісноперев'язаним турбаном, а під ним — простий, загострений недугою, профіль прозоро-блідого, ще тепер вродливого обличчя.

Молодий чорнобородий лікар ще кинув кілька уважних слів і вийшов, а Стефа залишилася з хворою сама. Вона ще раз глянула на настінний годинник, — ціле пополудне пройшло у безнастанньому русі. То зміна вигіднішої позиції безвладного тіла щодві години ... то часта перевірка тиску крови, який спадав поступово, поволі назад униз. Пульс, що ще зразу гнався з напруженою силою, почав іти звільненим, нерівним, темпом. Ще треба було змінити дожильний лік... підсилити кисень...а холод, що обняв тонкі, расові пальці, посувався угору вохкозимним подихом. Хвора деколи, на мить, відкривала очі, але вони дивилися крізь Стефу, кудись далеко в сторону вікна, її уста щось шепотіли, вільно складені долоні раптом гарячково шукали чогось на білому накривалі, але, це були лиш короткі моменти, які поверталися назад у сповільнене, повне тиші — чекання.

Час здавався Стефі неймовірно довгий, вона однією частиною своєї напруженої уваги точно виконувала всі приписані завдання, — друга ж, неспокійно вичікувала чогось у напнятій тривозі. Вона знала, що стан хворої рахувався вже не днями, але годинами, і ніяк не могла сприйняти правди, що це, яке так просто окреслювалося — „життям", кудись поволі, але невідкличо відходило, і ніяка сила не спроможна була цієї останньої мандрівки спинити.

Другого дня липневе пополудне було ясне, соняшнопривітне і Стефа з відновленою охотою ввійшла на свій призначений шпитальний відділ. Ще було кілька хвилин до звіту і вона хотіла поглянути на „свою хвору", як її назвала. Кімната ч. 568 була порожня. Ліжко чисто прибране, тісно обтягнене свіжим шпитальним накриттям, ні сліду по будь-якому апаратному приладдю, крізь зелене листя відкритого вікна пливли легкі, ритмічні звуки знаної мелодії. Кімната 568 була готова прийнята нового пацієнта. І якраз ще цього самого вечора, він, вірніше, вона, прийшла. Струнка русява дівчина у зеленому, елеґантному „пент-суті", з невеличкою шкіряною валізочкою, прийшла в супроводі батьків і молодого, чорнявого і, очевидно дуже закоханого хлопця.

Елізабет Бендер, — записала Стефа у приймальній книжці пацієнта; Вік — 18 літ; неодружена; історія хворіб в минулому — 0, а завтрішня нескладна операція горла була така малогрізна, перебування у шпиталі лиш так, одно-дводневне, що молода пацієнтка безтурботно розгостилася у кімнаті, мов у себе вдома. Легкий рожевий халатик кинений на крісло, рожеві капці, кольорова торбинка з туалетними приборами і жмут ясножовтих квітів у глечику відразу змінив шпитальну кімнату у привітній закуток.

Був уже пізній вечір, коли Стефа вкінці зайшла під ч. 568. Дівчина лежала у ліжку і перекидала листки нового жіночого журналу; мала настільна лямпа кидала ясне коло в півтемну кімнату. Було затишно і спокійно.

Місс Бендер — почала Стефа, але молода засміялася. — „Кличте мене Ліза! Це так офіційно — Бендер! А, ви, — Стефані? Можна вас так називати? — запитала.

Прошу — погодилася Стефа; всі себе тут називали по імені, і хоча це здавалося іноді дивне, то треба було привикати.

(Продовження буде)

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ в Ганою, В'єтнам, інфорують про тяжку економічну кризу тієї комуністичної країни. Деякі дипломати, які не хотіли бути названими по імені, заявили, що приблизно 60 в'єтнамців вмирає кожного дня з голоду, а недоїдання серед пересічного прошарку населення є буденним явищем. Комуністичні керівники, які не спроможні самі продукувати, ані імпортувати із закордону пілюль для контролі народин, що у широкому засягу практикує, наприклад, Китайська Народна Республіка, стоять перед загрозою, що населення до кінця цього століття збільшиться із 62-ох до 100 мільйонів і це спричинить справжню економічну кризу, Совєтський Союз витрачає для допомоги В'єтнамові приблизно від одного до двох більйонів долярів річно, але це є крапля води в морі в порівнянні з потребами. На думку політичних аналітиків В'єтнамові не допоможуть жадні зміни на верхах керівництва, грабування Камбоджі і совєтська допомога. Існує отже можливість, що він буде змушений поширюватись силою і атакуватиме інші сусідні країни.

Український Інститут Америки

запрошує Вас на

ДОПОВІДЬ

Оксани Безручко-Рос

„АРХИПЕНКО ТА ЙОГО РОЛЯ У МИСТЕЦТВІ 20-го СТОЛІТТЯ"

(в англійській мові)

у п'ятницю, 13-го лютого 1987 р., год. 7-ма веч.

Перекуска слідує. Бажаний даток 8.00 дол.

Український Інститут Америки
2 схід 79-та вул., Ню Йорк, Н. Й. 10021
(212) 288-8660

Карпатський Лещетарський Клюб — Клівленд, О.

повідомляє

Українські Спортові Товариства та українських лещетарів, що

КРАЙОВІ ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ

за ПЕРШЕНСТВО УСЦАК-у та МАНДРІВНУ ЧАШУ в пам'ять Д-ра МИРОСЛАВА ОРЛОВСЬКОГО

відбудуться

дня 14-го лютого 1987 року
на SONG MOUNTAIN

Tully, N. Y. 13159, tel.: (315) 696-5711, Highway 81, Exit 14

ПРОГРАМА:

П'ЯТНИЦЯ, 13-го ЛЮТОГО 1987 р.

9 год. веч. — Виграші стартових місць у присутності представників клюбів, Sheraton Inn.

СУБОТА, 14-го ЛЮТОГО 1987 р.

8:30 ранку — Реєстрація і роздача нагрудних чисел — Song Mt., Tully, N. Y.

10:00 ранку — Крутобіг (слялом)
Два проїзди: чоловіки, жінки, сеньйори, юнаки, юначки (14-18), хлопці та дівчата (9-14).

12:00 дня — Обідова перерва.

2:00 по пол. Великий крутобіг (слялом).
Один проїзд.

7:00 веч. — **БЕНКЕТ І ЗАБАВА** до звуків української оркестри для змагунів і гостей.
Проголошення вислідів змагань, роздача нагород і товариська зустріч.

Зголошення змагунів разом із реєстраційною оплатою у висоті 16.00 амер., а 20.00 канад. долярів від змагуна приймається через спортові товариства до дня 11 лютого 1987 р. Чеки виписувати на KLK, Ukrainian American Sport Club та висилати на адресу: Adrian Halarewicz, 1270 West 102 Street, Cleveland, Ohio, 44102; tel.: (216) 651-8730.

Квитки на витяги та на бенкет буде можна набути на місці у пані Марти Галяревич.

Витяги на цілий день по зниженій ціні.

У справі резервації готелевих кімнат проситься телефонувати безпосередньо до: Sheraton Inn, 7th North Str. and Electronics Parkway, Liverpool, N. Y. 13088; tel.: 315-457-1122 Exit No. 37 on I 90 (Thruway), покликатися на українські лещетарські змагання, тоді одержите знижкову кімнату на чотири особи за $39.00 за добу. (Indoor pool and whirpool).

На міжкрайові українські лещетарські змагання теж сердечно запрошується прибути родини змагунів та численних глядачів і гостей.

УПРАВА КЛК

ЗАСТУПНИК ДЕРЖАВНОГО секретаря Джан Вайтгед, завершуючи триденну візиту в Чехо-Словаччину, зустрівся з керівниками дисидентського руху „Хартія-77". Однак агенти секретної поліції не допустили на зустріч двох активістів „Хартії-77", драматурга Вацлава Хавеля і колишнього міністра закордонних справ Їжі Гаєка. В амбасаді ЗСА в Празі Дж. Вайтгед висловив жаль з приводу „недружелюбної акції чехо-словацьких властей". „Я вважаю відсутність теплоти у відносинах між урядами ЗСА і Чехо-Словаччини неприродними, — сказав Вайтгед. — Наші розмови показали що в багатьох справах, включаючи проблему прав людини, нас покищо роз'єднують невирішені протиріччя".

ПРЕДСТАВНИКИ ІНДІЇ і Пакістану погодилися підписати договір на частинне відтягнення своїх військ з прикордонної полоси і продовжувати переговори про цілковите замирення між обидвома народами. Документи підписали міністер закордонних справ Пакістану Абдуль Саттар і його індійський колега Альфред Ґонзальвес. Переговори тим разом велися у столиці Індії Ню Делі і були напричуд, як кажуть політичні спостерігачі, дуже спокійні й успішні. На Індійсько-пакістанському кордоні стаціонує 340,000 вояків обидвох держав, які зударяють час-від-часу на довгому 250-милевому кордоні.

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ справ Швеції перебрало повністю від поліції справу слідства вбивства колишнього прем'єр-міністра Ольофа Пальме. Це рішення запало після довгого спору між префектом поліції і головним прокуратором, хто і як має вирішувати справи пов'язані з зі слідством. Уряд правдоподібно назначить спеціяльного прокуратора, який вестиме справу слідства і звітуватиме час-від-часу генеральному прокураторові і прем'єр-міністрові Інґварові Карльссонові, який прийшов на місце Пальме. Як відомо, О. Пальме був застрелений 28-го лютого 1986 року і поліція ще й досі не знайшла вбивці.

Проголошено IX літературний конкурс

Союз Українок Америки, Комісія Фонду ім. Лесі і Петра Ковалевих проголошує:

1) IX Літературний Конкурс на історичну повість або оповідання.

Тема, яку можна вибрати з будь-якого відтинку історії, повинна стосуватися значення християнства та його впливу на духовість українського народу.

Реченець конкурсу — 31 грудня 1987 року. Твори повинні бути написані на друкарській машині у трьох примірниках. Допускається до конкурсу теж твори, які вийшли друком у 1986 році. Твори, підписані псевдонімом, повинні мати теж залучену конверту з прізвищем автора. Склад жюрі й висота нагород будуть подані пізніше.

2) IX Науковий Історичний Конкурс на історичну працю (монографію).

Темою може бути будь-який період історії української церкви, або біографія видатної постаті, пов'язаної з прийняттям або розвитком християнства в Україні. Рукопис повинен обіймати 100 стор. машинопису в трьох примірниках. Допускається до конкурсу теж наукові твори, які вийдуть друком у 1987 році. Реченець конкурсу — 31-го грудня 1988 року. Склад жюрі й висота нагород будуть проголошені пізніше.

Твори обох конкурсів слід надсилати на адресу Ukrainian National Women's League of America, Inc., 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003.

Екзекутива...

(Закінчення зі стор. 1)

грудень 1986 року. Підготовляє чергове число за перший квартал цього року.

В дискусії порушено теж справу дати відзначення 1000-ліття Хрищення України у Вашінгтоні, яке запляноване на серпень 1988 року Екзекутива вважає, що дата доволі нефортунна і вважає, що Крайовий Комітет повинен змінити її на червень або осінь 1988 року. Цю справу доручено порушити представникові на найближчому засіданні Крайового Комітету Тисячоліття.

Чергове засідання Екзекутиви намічено на 21-го березня 1987 року.

Берестейський...

(Закінчення зі ст. 2)

народні договори: договір між Чіле і Перу у 1935 році, договір між ЗСА і Перу з 1847 році, договір Перу з Еквадором 1861 року, французько-чілійська угода 1907 року, договір Великобританії з Коста Ріко 1925 року, рішення Постійного Суду Міжнародної Справедливости з 1933 року в справі Східньої Ґренляндії, чи справа Кауфмана в 1941 році тощо. Всі ці договори наведені як приклади в праці Блікса „Тріті мейкінг павер".

У всіх тут наведених випадках та в багатьох інших можна знайти певні елементи і на них спирати закиди їх неважности. Одначе всі вони були визнані важними і діяли між партнерами згідно з домовленим їх змістом.

Захисникам неподільности Росії, отже противникам самостійности України і всіх інших поневолених Росією народів, тяжко буде викреслити з анналів всесвітньої історії факти, які заіснували після упадку царської Росії, а саме, що майже всі поневолені Росією народи, а зокрема такі як Україна, Білорусь, Фінляндія, Дон, Балтійські та Кавказькі народи, користаючи в 1917 році з революції в Росії, проголосили свої самостійні держави й тим самим виявили свою незаперечну волю, поперту збройною боротьбою, відділилися від Росії та стали зовсім від неї незалежними. Народи ці, ставши самостійними, мали повне право входити в зносини з іншими, зокрема сусідніми державами та нормувати з ними співжиття заключуванням міжнародних договорів. Таким саме договором і був договір Берестейський, заключений між Українською Народньою Республікою і Центральними Державами 9-го лютого 1918 року.

Дарма, що наслідком змінених воєнних обставин, діяння цих договорів було короткотривале і їх здійснювання було тільки в початковій стадії, теоретично, для історії, вони залишаться назавжди як історичні документи практичного здійснювання права самовизначення народів — творення самостійних, ні від кого незалежних держав.

Пам'яті Ю. Пустовойтова

З Ізраїля наспіла сумна вістка: 26-го жовтня 1986 року відійшов із цього світу Юрій Пустовойтів. Мені довелося ближче познайомитися з цією винятковою людиною—талановитим поетом, коли він приїжджав разом із проф. Яковом Сусленським до Канади. Тоді він зупинився в мене на кілька днів і ми багато говорили про літературу, зокрема про поезію, а також про визвольний рух в Україні та про майбутню співпрацю українців і жидів, яких тепер Москва за всяку ціну намагається нацьковувати один на одного. Пустовойтові думки відлунювались у моїй свідомості—за тих кілька днів ми зблизились і подружили. Тепер прийшла така несподівана й сумна вістка...

Народився Юрій Мандрик (його дійсне прізвище) 19-го лютого 1939 року в Житомирі. Його батько—українець, мати—жидівка. Під час війни батько загинув десь на фронті. Малому хлопцеві та його матері довелося зазнати багатьох поневірянь, але вони якось вижили. Пригадую, Юрій розповідав мені, що були українці, які знали, що він напівжид, але ніхто з них не проговорився в той лихий час, коли німецькі нацисти масово запроваджували свою расистську політику. Навпаки, окремі українські родини, не зважаючи на смертельну небезпеку від німців, переховували і його самого, і його матір.

Будучи студентом Львівського університету, Юрій із головою поринув у підпільну діяльність українського визвольного руху. Тоді майже по всій Україні, розповідав Юрій, були поширені осередки по п'ять осіб, що спілкувалися між собою лише через вийнятково довірених осіб. Ідея самостійности України домінувала над усіма іншими справами. Події в Мадярщині посилили цю ідею. Серед жидів поширився рух за виїзд до Ізраїля, що вже став на той час вільною незалежною державою.

Підпільний рух—український та жидівський—енкаведистам пощастило викрити. Серед 684 заарештованих „у справі вчителя Мальованого", переважно студентів, опинився також Юрій. Засуджений на примусову працю, він відбув сім років у таборах Мурманської області в Таймирі тощо. Повернувшись додому, закінчив мовно-літературний факультет Львівського університету. На цей час припадає початок його літературної діяльности. Спершу він писав українською мовою, потім пробував російською, яку опанував на засланні чи в таборах примусової праці.

Еміґрувавши до Ізраїля, Юрій не зміг відповідно влаштуватися через незнання івриту, тому пішов на тяжку фізичну працю до ливарного цеху, де трудився по 16 годин на добу. Колишня примусова праця з недоживленням і ливарня, де виробляли панцерники чи танки, підірвали його здоров'я до такої міри, що він став інвалідом і перейшов на скромну пенсію. Саме в той час було зорганізоване Товариство жидівсько-українських зв'язків під проводом Я. Сусленського, колишнього в'язня совєтських тюрем,—і Юрій став дуже діяльним активістом у наладнанні дружніх взаємин між жидівським та українським народами. Пожвавилась також його літературна творчість-українські часописи на Заході містили його ліричні вірші.

Св. п. Ю. Пустовойтів

Дуже цікавився Юрій Українською Повстанською Армією. Часто він записував розповіді про її дії та збирав спогади чи різні відомості від інших осіб. Знаючи російську мову, він почав писати нею на українські теми. Російська мова стала для нього засобом поширення українських ідей серед жидівського населення, прибулого з СССР. Маючи на увазі саме таку мету, він зайнявся перекладом моїх поезій на російську мову. За ініціятивою поета й композитора Юхима Вольфа, що допомагав йому перекладати, заходами Товариства жидівсько-українських зв'язків вийшла у світ його перша книжка „Избранное" (1986)—переклади з моїх дев'яти збірок поезій. Окрилений цим успіхом, Ю. Пустовойтів почав заходи над складенням антології української поетичної творчости на Заході, в російських перекладах. Так він хотів ознайомлювати російськомовних жидів в Ізраїлі з українською вільною літературою, що твориться на американському континенті, в Австралії та в Европі.

Розбудова Товариства жидівсько-українських зв'язків не подобалась деяким українофобам, колишнім совєтським і польськім партизанам, що зруйнували в Єрусалимі пам'ятник жертвам московського і нацистського ґеноцидів. Цей пам'ятник уфундував своїми власними засобами український патріот з Ванкуверу, сл. п. Юрій Диба. Пустовойтову погрожували, як він писав мені, ще й тим, що він „перекладає твори українських націоналістів". Хоч він і не зважав на ці погрози, така атмосфера справляла йому немалі прикрості. Можна думати, що не тільки наслідки тяжкої фізичної праці, а й згадані погрози причинились до того, що Юрієве серце перестало битися. Розхвильований, прийшов він додому, раптово посинів і впав мертвим...

Юрія Пустовойтова немає серед живих, але пам'ять по цій вийнятковій, гуманній людині буде жити серед тих, що працюють для порозуміння двох народів—українського та жидівського. Як мене повідомили приятелі поета й перекладача роблять заходи, щоб видати його поетичну спадщину. Поміж його паперами є гарні українські вірші, наснажені ностальгією по Україні, бойові інвективи на адресу московських поневолювачів та російські переклади з української поезії.

Хоч Юрій Пустовойтів не зміг опанувати іврит, національну мову Ізраїля, залишив по собі непересічну творчість двома мовами, які він знав дуже добре і за допомогою яких поширював правду про свою першу батьківщину, Україну. Нехай кам'яниста ізраїльська земля буде йому пухкою!

Яр Славутич

В глибокому смутку повідомляю Рідних, Знайомих і Приятелів, що в середу, 4-го лютого 1987 р. після довгих і важких терпінь заснув в Бозі на 86-му році життя

мій Улюблений БАТЬКО

бл. п. д-р

ІВАН КНИШ

довголітній лікар в Щирці біля Львова.

ПАНАХИДА правитиметься в неділю, 8-го лютого 1987 р. в год. 7-ій вечора в похоронному заведенні П. Яреми при 7-ій вул. схід в Ню Йорку.

ПОХОРОНИ Покійного пічнуться **СЛУЖБОЮ БОЖОЮ** в понеділок, 9-го лютого 1987 р. в год. 9:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку.

Після цього тлінні останки Покійного будуть перевезені на цвинтар Greenwood в Полудневім Бруклині, Н. Й., де спочиватимуть біля Його Дружини, а моєї Мами Анни.

В глибокому смутку залишився

син — ДАНИЛО

РЕЧНИКИ АДМІНІСТРАЦІЇ президента Роналда Реґена заявили, що колишній президент Філіппін Фердінанд Маркос перейде спочатку медичну перевірку на Гаваях, поки йому дозволять прибути до Вірджінії, щоб виступити перед федеральною лавою присяжних у справі спроневірення американських грошей, які були призначені для допомоги Філіппінам і покращання його економіки за його президентури. Велику частину грошей, твердять противники Маркоса, він привласнював собі і роздавав своїм найближчим прихильникам та співробітникам, а крім того він сам і його оточення жили на широку ногу за гроші американських громадян, платників податків. Якщо лікарі дозволять Ф. Маркосові подорожувати, американський прокуратор матиме першу нагоду допитувати колишнього президента під присягою.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
ЧОЛОВІКА, БАТЬКА, СИНА І БРАТА

СВ. П.

ВОЛОДАРЯ ЮРІЯ СТЕФАНИШИНА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ І ПАНАХИДИ

у вівторок, 10-го лютого 1987 року
в українських католицьких церквах:

св. Марії, Норт Порт, Фла. — год. 8:30 ранку;
Успення ПДМ, Маямі — год. 10-та ранку;
св. Йосафата, Маямі — год. 9:30 ранку;
св. Ів. Хрестителя, Нюарк, Н. Дж. — год. 8 ранку;
св. Тройці, Кергонксон, Н. Й. — год. 8-ма ранку;
Благовіщення ПДМ, Мелровз Парк, Па. — год. 8-ма ранку
св. Володимира, Ґлен Спей, Н. Й. — 9-та ранку;
Каплиця Отців Студитів в Римі.

Просимо поєднатися з нами молитовно в часі відправ.

В глибокій жалобі:

дружина — СЛАВА з дітьми АНДРІЄМ і ХРИСТИНКОЮ
мама — МАРУСЯ
брат — ІГОР з дружиною МАРІЙКОЮ і дітьми ЛЕСЕЮ і ТАНЕЮ
сестра — ДЗВІНКА ШВЕД з мужем РОМАНОМ і сином РОМЧИКОМ
тесті — ВОЛОДИМИР і ЄВГЕНІЯ ШПИРКИ
шваґерка — ЛІДА ЦЯПКА з мужем ОРЕСТОМ і дітьми МАРКОМ і МУСЕЮ
Ближча і дальша Родина в Америці, Канаді й Україні

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов у вічність
дня 22-го вересня 1986 року
наш Найдорожчий і Незабутній
МУЖ І БАТЬКО

бл. п.

ІВАН ОРИНЯК

народжений 13-го квітня 1916 р. в селі Стрілківці, Борщівського повіту, Україна.

Під час довгої та тяжкої недуги, як і після смерти, ми одержали багато моральної підтримки від Приятелів і Знайомих. Чистенні листи з побажаннями скорого видужання від пооодинокох людей і всіх учасників Спортової Школи в Ґлен Спей, Н. Й., приносили Йому хоч на хвилину розраду в безвихідному терпінні. Нехай Бог винагородить їм за це.

Особливу подяку складаємо о. парохові Михайлові Кучмякові й о. Михайлові Вівчареві за часте відвідування Його у шпиталі, уділення Святих Тайн та відслуження похоронних відправ.

Ми є вдячні паням-членкиням Марійської Дружини за відмовлення вервички перед Панахидою за Покійного. Рівнож дякуємо дириґентові п. М. Довбошеві й церковному хорові за відспівання жалобних відправ.

Наша щира подяка за численні вінки квітів, як вияв пошани до Покійного.

Щиро-сердечно дякуємо за вислови співчуття для нас та зворушливі прощальні промови на Панахиді та Тризні панам: п. В. Багрієві — членові організації Оборони Людських Прав в Україні, п. Миронові Стебельському — голові Т-ва Чорноморська Січ, п. Іванові Олексинові — голові Українського Братського Союзу, п. Василеві Пасічнякові — голові Т-ва за Патріярхат, п. д-рові Степанові Ворохові, як краянові і молодшому товаришеві шкільних літ, п. проф. Михайлові Цяпка — голові Т-ва Самопоміч, п. Осипові Трушеві — секретареві Т-ва Чорноморська Січ, п. Евгенові Стахові — голові Середовища УГВР.

Рівнож дякуємо нашій Родині за піддержку в найбільше критичних хвилинах нашого горя, та братам Даньові і Маріянові за спогад про доброго вуйка.

Невимовна подяка тим присутнім, що замість квітів на могилу Покійного зложили пожеертви на Служби Божі: д-р Роман Кравчук, п. Надя Мандрусяк, п. Александер Смаль, п. Наталія і Мирон Возняк, п. Люба і Орест Бойко, п. Роман Бойко, п. Уляна і Тоні Тимкевич,, п. Микола Борис, п. Стефанія і Михайло Ільчишин, п. Наталія Лазірко.

•

Замість вінків з нев'янучих квітів, на могилу мого Дорогого і Незабутнього Мужа Івана зложили пожертви на:

ОРГАНІЗАЦІЮ АМЕРИКАНЦІ в ОБОРОНІ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ в УКРАЇНІ:

100 дол. — Володимир Боднар;
по 50 дол. Мирослав Драган, С. М. Тимяк, Александер Смаль, Евген Стахів;
по 30 дол. — д-р Кравчук, Дарія Кузик, д-р Терлецька і З.;
по 25 дол. — Андрій Дзедзик, Володимир Сенежак, Боярський Богдан;
по 20 дол. — Цяпка Михайло, Луцишин Федір, Турянська Таїса, д-р Ярош Іван, Пастушенко Т., Калинович Іван, Храплива Марія, Лисинецькі Орест і Іванна;
15 дол. — Таїса Богданська;
по 10 дол. — Фединишин Тоні, Бокало Марія, Володимир Данилюк, Василик Т. А, Маік — родина, Кігічак Марія, Ігор, Мирослав Яворський, Бойко Іван, Володимир Левицький.

На ФОНД ДОСЛІДНОГО ЦЕНТРУ І ІНФОРМАЦІЙНОЇ МЕРЕЖІ — АНЧЕЙН — UNCHAIN зложила

1 000 дол. .... Божена Ольшанівська

На ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ зложив

10 дол. .... родина Процюк

На ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЄКТ зложили:

по 50 дол. — Кордуба Дамян, Хамуляк Іван і Іванка;
25 дол. — Макаренко Оксана і Святослав;
по 20 дол. — Белендюк Михайло, Сергеєв Михайло і Доріс;
по 10 дол. — Шпирка Володимир і Евгенія, Псуй Володимир.

На СПОРТОВО-ВИХОВНИЙ ФОНД „СІЧОВОЇ ФУНДАЦІЇ" зложили:

по 50 дол. — Іван і Іванка Хамуляк, Дмитро Бобеляк;
30 дол. — Омелян Суховерський;
25 дол. — Омелян Твардовський;
по 20 дол. — Мирон Стебельський, Василь Матияш, Любомир Рудзінський, Роман Бойко, В. і Ю. Безсонів, Микола Богдан, Олесь Напора.

Нехай Бог винагородить всім Жертводавцям щедрими ласками.

Дружина СОФІЯ з дочкою ЛЕСЕЮ

ГУБЕРНАТОР НЮ ЙОРКУ Маріо Квомо і менаджер фабрики Дженерал моторс в Норт Терітавні, Н. Й., виступили на пресовій конференції з приємною новиною. Ця автомобільна фабрика не лише не буде закрита, як вважали раніше, але буде розширюватися. На ній пляну-ють випускати мікроавтобуси нового моделю. Це означає, що населення Норт Террітавна буде забезпечене працею в усякому разі до кінця 1990-их років.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ОКРУГИ ДІТРОЙТУ

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

у НЕДІЛЮ 22-го ЛЮТОГО 1987 р., о год. 3-ій по пол. в залі церкви св. Йосафата у Воррен при 26401 вул. св. Йосафата

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати, та по два делегати наступних Відділів:

20, 75, 82, 94, 110, 146, 165, 167, 174, 175, 183, 235, 292, 302, 303, 309, 341, 463, 504 і 506.

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД:

1 Відкриття і схвалення порядку нарад;
2 Ствердження правосильности зборів;
3 Вибір Президії;
4 Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів;
5 Звіти Уступаючої Управи і Контрольної Комісії;
6 Слово д-ра ІВАНА ФЛИСА — головного предсідника УНС
7 Дискусія над звітами;
8 Уділення абсолюторії уступаючій Управі;
9 Вибір нової Управи;
10 Пропозиції пляну праці на нову каденцію;
11 Внески і запити;
12 Закриття зборів.

У НАРАДАХ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ:
Д-р ІВАН ФЛИС — головний предсідник УНС
РОМАН ТАТАРСЬКИЙ — головний радний УНС

За Управу Округи:
Роман Татарський, голова — *Роман Лазарчук*, секретар
Василь Паліж, прес.-референт — *Ярослав Базюк*, касир

Комітет Оборони Української Спадщини
та
Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

закликають Вас

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ

на його працю та акції для

1. Поширювання правди про Україну
2. Поборювання очорнювання та знеславлювання українців
3. Оборони громадянських прав українців

Пожертви просимо пересилати чеками або поштовими переказами на
Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
враз із виповненим вирізком цього заклику.

Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу

Сума пожертви $ ______

______
ім'я та прізвище

______
число дому, вулиця

______ ______ ______
місцевість стейт поштовий код

„Пригадую..."

(Закінчення зі ст. 2)

ідеї та для недавніх змагань за неї?" („Від Легенди до Правди", ст. 14).

Переворот 1-го листопада 1918 року пройшов гладко тільки тому, що його підготовувано місяцями в подробицях. Переведення військового перевороту доручено пор. П. Бубелі, якому приділено сот. Л. Огоновського і підх. УСС Д. Палієва, як помічників. Ця трійка мала стояти в контакті з командою Січових Стрільців в Буковині, щоб вони були готові на наказ прибути до Львова. (Діло було в тому, що стрільці, що тоді стояли кошем в південній Буковині, просто не послухали наказу УНР і не прибули на 1-го листопада до Львова. Стрільці мали свій власний плян державного перевороту й прибули аж три дні після перевороту до Львова, і то тільки один курінь. Запізно бо тоді вже польські леґіонери обсадили багато пунктів у Львові). Пише мій дідо „З усією пошаною для їхніх історичних заслуг... все таки треба ствердити, що якраз УСС мали у часі коло 1-го листопада свою власну та іншу політику, яка власне стала причиною того, що ми втратили Львів (ст. 15).

Повертаючися до трійки, вона мала: 1) перевірити склад і стан усіх австрійських військових залог у Східній Галичині і Буковині; 2) розіслати на місця кур'єрів з інструкціями; 3) назначити командантів акції на місцях, порозумівшися з місцевими діячами та з українськими старшинами, чи підстаршинами; 4) скласти до найменших подробиць плян перевороту у самому Львові; 5) перевірити скільки певних українців є у війську по касарнях у Львові; 6) об'єднати в тайній організації усіх певних українців-вояків і назначити для них командантів; 7) приготовити плян захоплення касарень і магазинів у Львові; 8) приготовити спосіб роззброєння та інтернування старшин і підстарщин чужої національности; 9) приготовити плян обсаду важних об'єктів, тобто, пошти, телеграфу, телефону, залізничих двірців, газівні, електрівні, водопроводів, намісництва, сойму, ратуші, стратегічних пунктів, головних доріг та перехресть тощо.

Пише дідо: „Чимраз більше вперто витворюється в наших газетах леґенду, буцімто Січові Стрільці під командою Вітовського вночі з 31-го жовтня на 1-го листопада, доконали... чуда. Для леґенди чи драми це звучить прекрасно, але, на жаль, це все історичний фальш". (стор. 22). Дмитро Вітовський обняв команду перевороту у Львові 30-го жовтня 1918). „Хто може думати або повірити щоб... за 36 чи скільки там годин, Вітовський був в силі приготовити переворот у Львові...? Сам час показує, що ціла леґенда про його ролю у перевороті, є лише леґендою, а не історичною правдою". (ст. 35).

Переворот 1-го листопада тайно був вирішений провідниками Української Національної Ради ще в серпні 1918 року. Увечері 18-го жовтня 1918 року в Народному Домі у Львові, всі парляментарні й соймові українські посли з Галичини та Буковини уконституувалися як леґальна репрезентація (Українська Національна Рада) українського народу в Австрії. Переворот рішила й виконала Львівська Делегатура в імені Української Національної Ради, яка ту делегатуру уповажнила до дії — а не якийсь припадковий „гурток молоді"!

Щодо „австрійської клямки", то звертаю увагу на такі факти: „Військовий гарнізон у Львові з 8,000 мав лише коло 1,000 українців, коло 1,000 поляків, а яких 6,000 німців, хорватів, поляків і інших. Переворот при такому складі був рисковний. Це значило один проти сімох. Правда, ми числили на невтральність німців і хорватів, але не конче мадярів, а вже певно не поляків. До того ми знали, що у Львові є на відпустках... кількасот польських леґіонерів та що вони сконцентрувались у Львові у зв'язку з плянованим поляками переворотом. Все це казало нам шукати безпечнішої дороги до захоплення Львова. А найлегше зробити це було в порозумінні з австрійським урядом. Він і так наставився був передати владу в „краях" автономним національним представництвам". (ст. 37). А дальше: „Ми, галицькі лідери, мусіли бути дуже обережними... Тому ми скріпили довірочну підготовку прапю в Галичині. Але рівночасно ми мусіли затаїти це назверх, аби поляки не здогадалися, що готовиться. ми не були певні також австрійських міністрів та генералів. І перед ними треба було зберігати тайну. Бо інакша річ робити щось у порозумінні з цісарем і його довіренниками, а інакша річ коли треба було нам робити діло на власну руку. Тому ми рішили грати подвійну ролю. Назверх стояти при Австрії і при цісарі, а потайки організуватись і приготовлятись на всяку можливість" (ст.. 32).

Приїхавши з місії до Відня, мій дідо пізно вечером 31-го жовтня на спільну нараду УНРади, Екзекутиви комісії для перевороту і тих старшин, що їм доручено здійснити переворот. Хоча вони ждали вісток з Відня, переворот вже здійснявся. Кур'єри військового комітету з наказами вже попереднього дня вирушили в дорогу. Отже „цісарська клямка" ні при чому. Щодо самого звіту перед Екзекутивною комісією: „Для вірности передачі згадав я і про думку тих, що казали, щоб ждати на цісарського кур'єра... Ніякого внесення я не ставив, бо я передавав лише факти". (ст. 42). А дальше „хтось чи непоінформований чи хибно поінформований роздув це до розмірів драматичної сцени, в якій Вітовський виступає як революціонер, що про це чину, а політичні лідери як труси, що бояться перевороту та розпачливо тримаються „цісарської клямки". Все те видумка — а навіть більше як це, бо клевета супроти політичних лідерів. З представленого вище, історично вірного перебігу подій ясно, що це саме згадані політичні лідери рішили і приготовили переворот. З австрійським урядом переговорювали, бо цього вимагала тактика". (ст. 43).

Моя душа радіє, що я врешті дозріла до того ступеня, що можу так сильно зареагувати на статтю, у зв'язку з українською історією в українській газеті. Переважно мене знає українська громада як борця за українську правду в Американських колах. Виглядає, що я таки щось одідичила від свого дідуся, який вірив що „вкінці правда все перемагає, і вона завжди буде горою".

Я пам'ятаю свого діда д-ра Лонгина Цегельського, який був стилізатором маніфесту Української Національної Ради з 18-го жовтня 1918 року, з вимогами прав українського народу на етнографічній території Австро-Угорщини. Я пам'ятаю похорон свого діда, на якім було сказано, що д-р Л. Цегельський був одним з найвидатніших українських політичних діячів і державних мужів у перших кількох десятиліттях нашого століття.

Пишу тих кілька думок у пошані і пам'яті мого дідуся, який навчив мене мої перші англійські слова, котрими мені так успішно тепер вдається поширювати нашу українську правду в американському світі. Надіюся, що наша правда „завжди буде горою" не тільки в американській пресі, але й в українській. За словами мого діда, який помер 13-го грудня 1950 року: „А чим скорше це станеться, тим менше шкоди з видумок та байок вийде для нашої народної справи".

Мгр Ольга Цегельська

Марієтта, Джа.

Соборно вшанували проголошення самостійної УНРеспубліки

Відновлення державної незалежности України, проголошення її самостійною Українською Республікою у Києві 22 січня 1918 року, а 22 січня 1919 року соборного приєднання до УНР і Західньої України, і то лише через один рік після 260-річного поневолення і всебічної русифікації українців Москвою в 1654-1916 роках, ті події були справді чудотворними, революційними і найважливішими в новітній історії і в житті нашого народу, що їх він здійснив у надзвичайно тяжких умовах визвольної боротьби з Москвою в 1917-20 роках. Тоді й тільки таким чином наш народ виявив і доказав його ніким і нічим не знищиме прагнення здобути волю і державну незалежність України і соборне об'єднання всіх її земель і всього українського народу.

Тому 69-ту річницю проголошення самостійної УНР і 68-му річницю її соборности, відділ УККА в Фініксі, Арізона (голова Михайло Агащук) вшанував і возвеличив урочистим соборним Молебнем українців 22-го січня цього року, а в неділю 25-го січня—Богослужбами присвяченими нашому народу в православній і католицькій церквах, святочною академією з бенкетом в будинкові СУМА та проклямацією губернатора Арізони, республіканця Евана Мікена.

Це вперше тут, як, ймовірно, і в усіх вільних країнах нашого поселення, відбувся в українській католицькій церкві соборним Молебень священиків і парафіян католицької і православної церков, присвячений нашому народу і проголошенням ним у 1918 і 1919 роках самостійності і соборности УНР.

Цілий день 22 січня перед українською католицькою церквою майоріли американський і український національні прапори. О 7-ій годині вечора, не зважаючи на робочий день, ця простора церква була заповнена католицькими і православними українцями. Перед початком Молебня всі присутні співали чудові українські різдвяні колядки і вияв ляли щиросердечне братерське єднання, радість і задоволення цим соборним Молебнем, що мав початись не забаром, які тим, що і православні українці і католики нарешті, мають своїх улюблених і шанованих тут всіма українцями священиків—митрофорного прот. о. Івана Крестюка, і о. Івана Коротця, з їх взаємною пошаною і соборно-братською співпрацею.

Обидва священики вийшли до престолу в супроводі гостя, о. Михайла Кузьми, пароха української католицької церкви св. Йосафата в Чикаго. Отець Крестюк започаткував соборний урочистий Молебень.

Коло престолу стояли прапороносці з американськими і українськими прапорами, та з іншими організаційними, які пригадували і військові бойові прапори армій УНР і УГА та УПА в часі визвольної війни України з її ворогами. Зворушливою і радісною була гармонійна зіспіваність під час Молебня трьох священиків з гарними голосами, і з ними навіть і всіх присутніх у церкві, які (без хору) гарно співали разом із священиками.

Отець Коротець виголосив блискучу проповідь на тему „Якщо забуду тебе, Єрусалиме, хай усохне правиця моя", закликаючи всіх українців на поселеннях не забувати і шанувати наші Київ і Львів, свій народ і рідну мову та матір Україну. Він щиросердечно подякував отцям Крестюку та Кузьмі та всім присутнім за їхню участь в цьому соборному і незабутньому Молебні. І, дай Боже, щоб такі преважливі соборні служби відбувалися і в усіх інших католицьких і православних церквах і парафіях наших у всіх країнах поселення українських громад.

Після Богослужб в обох церквах, в будинкові СУМА від 1-ої до 3-ої години дня відбулася соборна академія з бенкетом, і з численною участю понад 200 українців і всіх священиків.

Після відспіваних американського і українського національних гимнів голова місцевого відділу УККА М. Агащук відкрив свято коротко промовою, а о. Іван Коротець відмовив молитву. Після обіду в українському ресторані „Одесса" керівниця програми Христина Бойко повідомила, що Роман Батинський прочитає проклямацію губернатора Аризони Евана Мікена, присвячену визвольній боротьбі України, що її зміст усі привітали грімкими оплесками.

Святочну доповідь про визвольну боротьбу українців, яку виголосив Яків Яворський, всі слухали уважно та подякували доповідачеві довготривалими оплесками як і доповідь англійською мовою, яку виголосила Леся Рубзамен.

Гарно була виконана і мистецька програма, започаткована деклямацією вірша „Пропам'ятні дні" учнями „Рідної Школи" під проводом її директорки Христини Бойко. А молоденький співочий гурток, під режисерським і музичним проводом на бандурі Романа Редачки гарно проспівав пісні „Іди від мене" і особливо, „У вишневому садочку соловейко щебетав", майстерно уподібнюючи свій спів до його щебетання, та партизанську пісню „Соловейко, любий брате", здобуваючи рясні й грімкі оплески слухачів. Таку ж реакцію викликали у слухачів і майстерні деклематори Леся Чопко вірша „22 січня 1918 року" і Віра Швець вірша О. Олеся „Живе Україна" та М. Теслевич поеми І. Франка про „Козака Неборака". Тріюмфальний успіх мали сестри Лариса і Таня Рубзамени, які пройшли по-мистецькому через усю залу до президійного столу з двома хлібами на вишитому рушникові і врочисто з поклоном передали їх отцям Іванові Коротцеві і Крестюкові. Потім, відступивши від них до середини залі, вони раптом завихорювали і чудово затанцювали кілька українських танців. Глядачі були зачаровані та подякували їм громоподібними оплесками.

Потім усі присутні, вставши, зворушливо і гарно проспівали пісню „Ой, у лузі червона калина" і нею закінчили це своє найбільше національне свято.

За взірцеву організацію цього національного свята щира подяка і пошана належить місцевому відділу УККА, що його голова М. Агащук та культосвітній референт Я. Росола сердечно подякували отцям і всім присутнім на цьому святі, та всім тим, хто допомогав успішному переведенню його.

П. Носак

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 15-го ЛЮТОГО 1987 р.

Денвер, Кольорадо. Річні загальні збори 226-го Відд., о год. 12-ій дня в приміщенні УКЦеркви при 4100 Shoshone St. На порядку: звіти Управи й К. Комісії та вибір нової Управи на 1987 р. — о. П. Баб'як, предс., Б. Громик, секр.

НЕДІЛЯ, 22-го ЛЮТОГО 1987 р.

Менвілл, Н. Дж. Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 349-го Відд., о год. 2-ій по пол. в церковній залі св. Михаїла, Схід Третя вул. На порядку: звіти уступаючої Управи, дискусія над звітами та вибір нової Управи на 1987 р. Проситься всіх членів взяти участь у зборах. — С. Захарко, предс., М. Захарко, секр.

НЕДІЛЯ, 1-го БЕРЕЗНЯ 1987 р.

Парма, Огайо. Річні збори Б-ва св. Василія 364-го Відд., о год. 1-ій по пол. в залі „Верховина" при 7325 Плезант Велі, Парма, Огайо. На порядку: звіти за минулий рік та вибір урядовців Відд. на 1987 р. Проситься всіх членів взяти участь у цих річних зборах. — В. Владика, секр.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

КАТЕРИНА ФУКА, член УНС Відд. 321-го ім. свв. Петра і Павла у Фенікссвіллі, Па., померла 10-го листопада 1986 року на 68-му році життя. Нар. 6-го червня 1918 року в Україні. Членом УНС стала 1969 року. Залишила у смутку брата в Україні. Похорон відбувся 13-го листопада 1986 року на цвинтарі свв. Петра і Павла у Фенікссвіллі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Дмитро Цюк, секр.

ЮЛІЯ КОЦЮБА, член УНС Відд. 352-го ім. св. Арх. Михаїла в Честері, Па., померла 17-го грудня 1986 року на 83-му році життя. Нар. 1903 року в Україні. Членом УНС стала 1952 року. Залишила у смутку сина Любомира, невістку Анну, внуків Юрія, Андрія та Евгена, сестру Маріо Сольчаник та дальшу родину. Похорон відбувся 20-го грудня 1986 року на цвинтарі Непорочного Серця в Линвуді, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Я. Щербак, секр.

ВАСИЛЬ ВАЛІГУН, член і секретар 99-го Відділу УНС ім. Св. Миколая у Вілкс Беррі, Па., помер 2-го січня 1987 року на 69-му році життя. Нар. 7-го березня 1917 року у Вілкс Бері, Па. Членом УНС став 1937 року. Залишив у смутку дружину Марію, синів — Карла Йосифа і Роберта Едварда; дочок — Ненсі і Анну Марію Лозано; вісім внуків; дві сестри в Україні; племінників і племінниць. Похорон відбувся 5-го січня 1987 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Плейнс, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Валігун, секр.

МИХАЙЛО СТЕЦИК, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаго, Ілл., помер 30-го грудня 1986 року на 65-му році життя. Нар. 22-го лютого 1922 р. в Сосноі, Україна. Членом УНС став 1950 р. Залишив у смутку дружину Любомиру, сина Юрія з дружиною Дженіс, дочку Марію з мужем Карлом Бос, синів Богдана і Петра, внуків Івана Катерину і Михайла; сестру Марію Гурбін в Україні і дальшу родину. Похорон відбувся 2-го січня 1987 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Семків, секр.